

♪[PRZECIĄGŁY DŹWIĘK]

LEKTOR: „Audycje Kulturalne” – w dobrym tonie.

♪ [FRAGMENT UTWORU „POKOIK NA HOŻEJ”]

IZABELA ŻUKOWSKA: „Pokoik na Hożej” rozslawiło wykonanie Miry Zimińskiej. Piosenkę w tysiąc dziewięćset trzydziestym trzecim roku napisali Julian Tuwim i Władysław Daniłowski. Po raz pierwszy usłyszeli ją widzowie teatryku Banda.

♪ [FRAGMENT UTWORU „POKOIK NA HOŻEJ”]

IZABELA ŻUKOWSKA: Mira Zimińska dziś jednoznacznie kojarzy nam się z zespołem Mazowsze, który stworzyła razem z mężem Tadeuszem Sygietyńskim, jednak przed wojną była jedną z ulubienic warszawskiej socjety, ówczesną celebrytką gwiazdą równie sławną, co ekscentryczną. Jej podobizny znalazły się w reklamach perfum, luksusowych futer i samochodów była bowiem Zimińska jedną z pierwszych polskich automobilistek, a po Warszawie poruszała się słynnym czerwonym kabrioletem marki Bugatti. Sławę zawdzięczała przede wszystkim występom w teatryku Qui Pro Quo, po raz pierwszy na jego scenie pojawiła się w sierpniu tysiąc dziewięćset dwudziestego roku i z przerwami związana była z nim aż do jego końca w roku tysiąc dziewięćset trzydziestym pierwszym. W Qui Pro Quo grała, śpiewała i zastępowała w konferansjerce legendarnego Fryderyka Jaruszego, a to dzięki ciętymu językowi i błyskotliwej inteligencji, a także autoironii i wyjątkowej wiz komika nazywano ją zresztą Chaplinem w spódnicy i rozpisywano się o jej talencie nawiązywania kontaktu z kabaretową publicznością. Mira Zimińska naprawdę nazywała się Maria Burzyńska, nazwisko Zimińska było pamiątką po pierwszym nieudanym i krótkim małżeństwie z Janem Zimińskim, który w rodzinnym mieście aktorki, w Płocku prowadził orkiestrę. Rodzice aktorki byli związani z lokalną sceną matka była bileterką i bufetową w teatrze, a ojciec pracował w teatrze jako magazynier, a potem jako dekorator sceny. Nic dziwnego, że mała Maria debiutowała na płockiej scenie jako siedmiolatka. Gdy stała się pełnoletnia trafiła do warszawskiego teatryku Miraż, a niebawem znalazła się w Qui Pro Quo. Tu poznała Mariana Hemara, Hemar, z którym związała się także w życiu prywatnym stał się jej nadwornym tekściarzem. Nie ograniczyła się jednak do lekkich ról w kabarecie Qui Pro Quo i z sukcesem zaczęła występować na deskach teatralnych, grała też w kinie kreując rolę w filmach Henryka Szaro, Mieczysława Kravitzza czy Michała Warzyńskiego. W czasie drugiej wojny światowej trafiła na Pawiak skąd udało się ją wydostać dzięki staraniom Tadeusza Sygietyńskiego i Adolfa Dymyzy. Występowała potem w tak zwanych jawnych teatrach pozostających pod nadzorem wydziału propagandy dystryktu warszawskiego, hitlerowskiej instytucji, która kontrolowała oficjalne polskie życie kulturalne na terenie Generalnej Guberni. Grała między innymi w jawnym teatryku Złoty Ul mieszczącym się przy Nowym

Świecie. Jego artystycznym szefem był jej dyrektor z czasów Qui Pro Quo, czyli Jerzy Boczkowski. W czasie Powstania Warszawskiego Mira Zimińska śpiewała dla powstańców i rannych w szpitalach. Po zakończeniu wojny wobec oskarżeń o współpracę z okupantem trafiła przed oblicze komisji Zasp, która zweryfikowała ją pozytywnie mogła więc powrócić do aktorstwa. Jednak niebawem zapowiedziała koniec kariery scenicznej i zajęła się tworzeniem zespołu Mazowsze w podwarszawskim Karolinie.

♪ [FRAGMENT UTWORU „POKOIK NA HOŻEJ”]

IZABELA ŻUKOWSKA: Piosenkę „Pokoik na Hożej” skomponował Władysław Daniłowski. Daniłowski walczył w wojnie polsko bolszewickiej w roku dwudziestym brał udział w trzecim powstaniu śląskim, a potem poszedł na studia jednocześnie wybierając dwa odległe od siebie kierunki. Studiował bowiem w Konserwatorium Warszawskim w klasie fortepianu i teorii muzyki, oraz na wydziale prawniczym Uniwersytetu Warszawskiego. Kiedy skończył studia wysłano go do polskiej ambasady w Paryżu. To właśnie we Francji zafascynowała go muzyka jazzowa szczególnie to co robił amerykański zespół The Rewers. Od nazwy grupy powstała w języku polskim nazwa, którą określano Męskie Śpiewające Zespoły Kameralne wykonujące repertuar rozrywkowy. Kiedy Daniłowski wrócił w tysiąc dziewięćset dwudziestym ósmym roku do Warszawy postanowił, że stworzy tu swój własny zespół Rewersów tak powstał Chór Dana, w którym karierę rozpoczynał Mieczysław Fogg. Daniłowski przyjął pseudonim Dan stąd nazwa jego zespołu. Jednocześnie komponował, jego utwory śpiewała w Qui Pro Quo gwiazda teatryku Hanka Ordonówna. Śpiewali też Adam Aston Zofia Ternem czy Mira Zimińska. Daniłowski kierował w Polskim Radiu działem muzyki lekkiej nie przerwał też kariery poza muzycznej, był urzędnikiem w Ministerstwie Spraw Zagranicznych. Do muzyki, którą komponował często teksty pisali twórcy związani z Qui Pro Quo, czyli Marian Hemar i Julian Tuwim. Tuwim, który oprócz działalności poetyckiej, oprócz przynależności do poetyckiej grupy Skamander tworzył też teksty skeczy kabaretowych i piosenek pod którymi podpisywał się często jednym ze swoich licznych pseudonimów.

♪ [FRAGMENT UTWORU „POKOIK NA HOŻEJ”]

IZABELA ŻUKOWSKA: „Pokoik na Hożej” śpiewała Mira Zimińska śpiewali też Zofia Terme i Mieczysław Fogg. Piosenka zyskała popularności także po drugiej wojnie światowej można ją bowiem odnaleźć w repertuarze Kaliny Jędrusik, Magdy Umer, Ewy Bem czy Anny Marii Jopek.

♪ [FRAGMENT UTWORU „POKOIK NA HOŻEJ”]

♪[PRZECIĄGŁY DŹWIĘK]

LEKTOR: „Audycje Kulturalne” – w dobrym tonie.